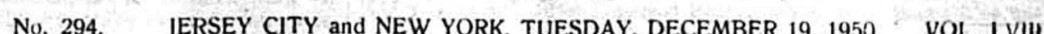
WASHINGTON D C

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 294. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 19-го ГРУДНЯ 1950. No. 294. JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, DECEMBER 19, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном Тел. „Свободи": BErgen 4-0807 4-0237 Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

МОБІЛІЗАЦІЯ І ВИЇМКОВИЙ СТАН ПРОГОЛОШЕНІ ПРЕЗИДЕНТОМ

Вашингтон, 17 грудня. — Агенція Економічної Стабілізації готова видати заклик, щоб виробники і господарі добровільно завели в себе контролю цін і платень ще цього тижня, заки буде придумана обовязкова контроля. Коли Рада Економічної Стабілізації, як одна частина агенції, складена з девяти осіб, викінчить свою працю тоді будуть урядово проголошені подробиці в цій справі. Рада, яка обіймає представників праці, підприємців і публіки, одноголосно погодилася, що для спинення інфляції треба розпочати боротьбу в самих основах.

У виконанні зазиву президента з минулої п'ятниці страйкуючі вагонові послугачі і робітники у залізничих варстатах повернулися негайно до праці і тепер залізниці працюють нормально. Урядові посередники закликали до Білого Дому представників залізничих робітничих братств і залізничих підприємців для загального наладнання платні для залізничих робітників.

Заклик президента до народу у справі мобілізації.

У п'ятницю 15 грудня, у промові по радіо в год. 10.30 вночі, президент Гері С. Труман повідомив населення Злучених Держав про стан, в якому найшлася наша країна, і що нам треба робити, щоб вийти з цього важкого положення. — „Наші родини, наша нація й усе, в що ми тільки віримо, є у великій небезпеці. Цю небезпеку створили володарі Совєтського Союзу" — сказав президент на вступі. Дальше згадав про поступово переводжені атаки Росії на вільні народи світу аж до справжніх воєнних кроків в Кореї у місяці червні. Ця отверта війна спонукала до діяння Об'єднані Нації, а дальші події виказали, що Америка найшлася в справжній небезпеці. Для недопущення до нещастя президент візвав населення до мобілізації сил для виповнення такої програми:

1. Підтримати засади Об'єднаних Націй, коли треба то збройною силою. 2. Посилити дальше об'єднання вільних країн. 3. Збільшити наші власні збройні сили з двох і пів мільйона вояків до трьох з половиною мільйона і змінити силу наших союзників. 4. Розвинути й розбудувати нашу економічну силу і втримати її на найвищому рівні.

Щоб це осягнути кожна одиниця й увесь загал мусять бути готові на збільшення праці, на посвяту й на ощадність у всіх ділянках. Поодинокі зарядження в різних справах будуть видані негайно по черзі.

Першим зарядженням президента був наказ залізничим робітникам, які вийшли на страйк, щоб вони повернулися якстій до праці. Вони це зробили. Негайно пішов наказ автомобілевим підприємцям, щоб вони спинили підвищку цін на авта, проголошені минулого тижня. Провід в економічній мобілізації перебрав директор мобілізації, Чарлс Е. Вилсон, який буде мати відповідальність тільки перед самим президентом. Команда армії поробила підготову до мобілізації двох дивізій війська.

Проклямації виїмкового стану президентом.

Вашингтон, 16 грудня. Президент Труман оголосив проклямацію в справі заведення виїмкового стану на підставі порозуміння з представниками Конґресу. Це сталося вже серед підготови вищих і нижчих урядовців до всебічної мобілізації і для виказання перед нацією й світом, що Злучені Держави мусять показати свою силу для поборення комунізму.

На підставі заклику до мобілізації і проголошення виїмкового стану, увійдуть в життя різні закони, які вже були ухвалені в першій і другій війні, а які дають широкі повновласти для президента.

З давніших повновластей осталося ще 17, на підставі яких президент може заборонити вивіз вибухових матеріялів; продовжити тиждень праці понад 40 годин і день праці поза 8 годин; поробити зарядження для забезпечення портів і управильнення мореплавства: може наказати озброєння торговельних кораблів; уповажнити секретаря армії перебрати будинки на потреби оборони за заплатою; забрати деякі землі, потрібні для оборони на Гавайських островах; забрати для вжитку Америки чужинні кораблі, які находяться в американських пристанях і т.п.

Сама проклямація стану необхідности сперта на другій постанові Конституції, де сказано про екзекутивну силу президента, а крім того на підставі практики з минулого.

ПРОКЛЯМАЦІЯ ВИЇМКОВОГО ПОЛОЖЕННЯ В КРАЇНІ

З огляду на міжнародну кризу, яка розвинулася з комуно-китайської інтервенції у війні в Кореї, та на загальну загрозу дальшої комуністичної агресії в світі, президент Труман проголосив в дні 16-го грудня таку проклямацію виїмкового положення в країні:

З уваги на те, що останні події в Кореї і деінакше становлять важку загрозу для світового миру і загрожують змаганням цієї країни як і змаганням Об'єднаних Націй, щоб недопустити до агресії і до збройного зудару; — і

З уваги на те, що завоювання світу комуністичним імперіялізмом є ціллю тих агресивних сил, що їх пущено на світ; — і

З уваги на те, що якби ціль комуністичного імперіялізму була осягнена, тоді населення нашої країни не могло б дальше втішатися повнотою і багатствами життя, які воно при Божій допомозі створило для себе і для своїх дітей; воно не могло б дальше користуватися благодатями волі молитися так, як воно виразно собі сподобало; ані свободою читати й слухати того, що йому подобається; ані свободою слова, включно зі свободою критикувати свій уряд; ані правом вибирати тих, хто сповняє їх уряд; ані правом свобідно брати участь в колективних умовах; ані правом свобідно закладати свої підприємства, та численними іншими вольностями і правами, які є складовою частиною нашого життя; — і

З уваги на те, що зростаюча загроза з боку сил комуністичної агресії вимагає, щоб посилити краєву оборону Злучених Держав так швидко, як це можливе;

З повищих причин, я, Гері С. Труман, президент Злуч. Держ. Америки, оцим проголошую заіснування стану краєвої необхідности, яка вимагає, щоб військові, морські і цивільні засоби оборони цеї країни були скріплені так швидко, як це тільки можливе на те, щоб ми були в спроможности відбити кожну і всі загрози, вимірені проти нашої національної безпеки і щоб ми могли сповнити нашу відповідальність у змаганнях, які робиться за посередництвом Об'єднаних Націй та в інший спосіб для здобуття тривкого миру.

Я взиваю всіх громадян, до об'єднання своїх зусиль для безпеки й добробуту нашої улюбленої країни та до покладення її потреб на першому місці у свому думанні й діянні, щоб поставити на поготові повну моральну і матеріяльну силу нації проти небезпек, які нам загрожують.

Я закликаю оцим наших фармерів, наших рбітників у промислі й наших бизнесових людей до максимальних зусиль в продукції, щоб виконати оборонні потреби нації і з тою метою виключити всяку розтратність і недостатність та підчинити всі менші справи під загальне добро.

Взиваю дальше кожну людину і кожну громаду зробити — в дусі добросусідства — від себе всяку жертву, яка буде потрібна для добра нації.

Взиваю теж всіх стейтових і місцевих провідників і урядників до повної співпраці з військовими і цивільними оборонними агенціями Злучених Держав в програмі національної оборони.

Взиваю усіх громадян бути вірними принципам, на яких побудована наша країна; дотримати віри для наших приятелів і союзників і стояти міцно в нашій відданости мирним цілям, для яких були створені Об'єднані Нації.

Я переконаний, що ми зустрінемо небезпеки, які стоять перед нами, відважно й рішучо, сильні вірою, що в такий спосіб ми зможемо „забезпечити благодати волі для нас самих і для наших нащадків".

В доказ цього, я оцим кладу мій власноручний підпис і печатку Злучених Держав Америки.

Дано в місті В[illegible] сот п'ятдесятого, а Року Незалежности Злучених Держав Америки стосімдесять п'ятого.

Побіч президента: Дін Ачесон, — Гері С. Труман.

БИТВА ЗА АЛІЯНТСЬКУ БАЗУ В ПІВНІЧНО-СХІДНІЙ КОРЕЇ

100-ТИСЯЧНА КОМУНІСТИЧНА ОРДА НАСТУПАЄ НА ГУНГНАМ. — ГЕРОЇЧНА ОБОРОНА АМЕРИКАНСЬКИХ ДИВІЗІЙ. — ПІДГОТОВКА ЧЕРВОНИХ ДО НАСТУПУ НА СХОДІ

Токіо, 18. грудня. — Сто-тисячні орди комуно-китайських військ від трьох днів наступають на аліянтську базу в північно-східній Кореї навколо портового міста Гунгнам, звідки ведеться евакуація замкнених там і приперти х до моря аліянтських військ. Передучора аліянти залишили ворогові без бою майже цілком знищене місто Гамгунг, скорочуючи свої оборонні лінії тільки до кількох миль. Рівночасно саперні частини аліянтів знищили всі доступи до міста, висаджуючи в повітря мости та перериваючи залізничне получення. Ворог наступає головно з гір зі заходу та з півночі, кидаючи до бою щораз нові частини. По його боці введено в бій сибірську кавалерію на малих, степових конях, як теж совєтські танки. Досі всі наступи були відбиті з великими втратами для ворога. Американська фльота, що охоронює евакуації як теж сильні з'єднання авіяції зі сухопутних і морських баз в безконечній черзі засипають градом бомб і кулеметного вогню наступаючі ворожі війська. Повітряна розвідка стверджує, що на цей фронт ворог підтягає з усіх кінців нові масові резерви. Нова хвиля сибірських морозів ще більше ускладнила положення аліянтських військ, що ставлять героїчний спротив кількакратно переважаючим силам ворога.

На західному фронті приходило тільки до [illegible] гонами, тоді як ворог все ще не почав сподіваного нового генерального наступу на корейську столицю Сеул, до якого приготовляється інтензивно від трьох тижнів, стягаючи на цей фронт все нові й нові підкріплення в людях і матеріялах з Манджурії. Ще теж не можна було ствердити, чи ворожі війська вже переступили лінію 38-мої паралелі. Полонені китайці зізнають, що сами комуно-китайські дивізії мали б зупинитися на 38-мій паралелі, а на південь від неї мали б наступати вже тільки перегруповані та доповнені комуно-корейські дивізії, але немає доказів, щоби потверджували ці здогади. Аліянтська авіяція продовжувала свої нищівні атаки на всіх фронтах і на воєнні об'єкти у ворожому запіллі.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ ВІДКИНУВ ПЛЯН ПЕРЕМИР'Я

Лейк Соксес, 18. грудня. — Комуно-китайські делегати до Об'єднаних Націй відкинули прийнятий цею міжнародною організацією плян перемир'я в Кореї, добачуючи в ньому „підступ". Вони заповіли свій виїзд назад до Китаю в найближчий вівторок. Вони остерегли, що великих світових проблем не можна буде розв'язати, як довго комуністичний Китай не матиме місця в Об'єднаних Націях та рішального голосу в азійських справах. При цьому вони повторили свої попередні домагання, як єдину можливість замирення [illegible] американських військ [illegible] ня американської агресії на Формозі." Тільки після того вони погоджуються відкликати своїх „добровольців" з Кореї. Тим самим, комуністичний Китай дальше обстоює не тільки своє домагання повної капітуляції аліянтів, але ще й домагається в нагороду за свою агресію прийняття його до Об'єднаних Націй та признання йому рішального голосу в азійських справах.

РІШАЛЬНІ НАРАДИ КРАЇН АТЛАНТІЙСЬКОГО ПАКТУ В БРЮСЕЛЬ

Брюсель, Бельгія, 18 грудня. Сьогодні тут починаються наради Організації Північно-Атлантійського Пакту та Ради Атлантійського Пакту, зложеної з міністрів закордонних справ дванадцяти об'єднаних цим пактом країн. Наради мають історичне значення в теперішньому міжнародному напруженні. Їх головним предметом є підготова західно-європейської оборони перед сподіваним совєтським нападом. В цю підготову включений плян створення спільної европейської армії, включно з окремими німецькими частинами, як теж з участю Злучених Держав і Канади. Вже раніше заступники міністрів та шефи військових штабів відбули цілий ряд окремих і спільних нарад та узгіднили свої пляни і проєкти під цим оглядом, так що повелено основну підготову до нарад самих міністрів. Загально важається, що в обличчі теперішньої загрози, яка вже була причиною проголошення виїмкового положення в Злучених Державах, наради в Брюсель закінчаться швидкими рішеннями. Стверджується, що совєтські заходи викликати стан непевности між аліянтами та порізнити їх безпосередньо перед цею конференцією, не мали жадного успіху.

АМЕРИКАНЦІ РОЗБУДОВУЮТЬ СВОЇ АВІЯЦІЙНІ БАЗИ В АНГЛІЇ

Брайз Нортон, Англія, 18-го грудня. — 2,500 американських інженерів, при повній співпраці команд британської авіяції, інтензивно розбудовують колишні американські воєнні бази в Англії для нового вжитку американської авіяції на випадок сподіваної совєтської агресії. Аеродроми та взагалі бази поширюються відповідно до нових вимог авіяції, головно американських важких бомбардувальників.

МОСКВА ОБВИНУВАЧУЄ БРИТАНІЮ І ФРАНЦІЮ В ПОРУШЕННІ ДОГОВОРІВ

Париж, 18. грудня. — Совєтський уряд передав минулої суботи британському і французькому амбасадорам в Москві дипломатичні ноти, обвинувачуючи Британію і Францію в порушенні їх договорів зі Совєтами своєю підтримкою озброєння Західної Німеччини. Обвинувачення відносяться до французько-совєтського договору з 10-го грудня 1944 та британсько-совєтського договору з 26-го травня 1942 року, — головною постановою яких є клявзуля, що жадна з договірних країн не робитиме сепаратного миру з Німеччиною та не входитиме в жаден союз, організований проти будь-якого з партнерів. Сама нота своїм змістом майже ідентична з попередньою совєтською нотою з 18-го жовтня ц. р. до урядів Злучених Держав, Британії і Франції та з погрозою, що Совєтський Союз „не толеруватиме" заходів для „відновлення регулярної німецької армії". — Ціллю нової ноти вважається головно намагання створити замішання та непевність серед західних аліянтів напередодні конференції в Брюселі. З боку британського і французького урядів вже стверджено, що совєтська нота є безпідставна.

● „Логічною і справедливою" — назвав французький міністер закордонних справ Роберт Шуман програму включення Німеччини в спільну західно-европейську оборону.

● 100,000 тон кукурудзи купить Єгипет в Совєтському Союзі на підставі торговельного договору, що його підписано вчора в Каїро.

● Трясення землі в Герлонг, у Каліфорнії, виявило існування підземного складу воєнної амуніції. Шкоду в магазинах нараховують на „багато тисячів".

АМЕРИКА ЗАПОВІДАЄ ВИСИЛКУ ВІЙСЬКОВИХ ПІДКРІПЛЕНЬ ДО ЕВРОПИ

Брюсель, 18 грудня. Злучені Держави дали запевнення своїм союзникам з Атлантійського Пакту, що вони „по можности якнайшвидше" вишлють свої військові підкріплення для участи в західно-европейській обороні, — повідомлено тут напередодні конференції Організації Північно-Атлантійського Пакту. Кілька тижнів тому, як були загострилися розбіжності думок між Францією та іншими союзниками щодо озброєння Німеччини, американський високий комісар в Німеччині, Джан Дж. Мек Клой, був „уповноважений заявити", що американські військові підкріплення задержано до „вирішення принципів". Ці перешкоди, виходило б, вже перестали існувати. В американському повідомленні не подається подробиць щодо цих „підкріплень", стверджується тільки, що вони будуть „поважні". Від збільшення американської залоги в Европі узалежнює теж федеральний німецький уряд свою згоду на мобілізацію німецьких військових частин в европейській армії.

ПРАПОР ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ У МІСЬКИХ ШКОЛАХ НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Міська шкільна рада одноголосно ухвалила досі спірну резолюцію, якою міські прилюдні школи дістають дозвіл вивішувати прапор Об'єднаних Націй „при відповідних нагодах". Попереднього тижня було переслухання 70 свідків в шкільній раді, а деякі з них просто обурювалися проти ухвалення резолюції. Деякі старші жінки викрикували до членів шкільної ради „Ви зрадники", „Ви запроданці" і т.п. Підчас голосування в шкільній раді були приявні деякі з цих свідків, одначе вони поводилися спокійно.

СЕКРЕТАР АЧЕСОН ВИЇХАВ НА НАРАДИ З ЕВРОПЕЙСЬКИМИ ДЕРЖАВАМИ

Вашингтон, 17 грудня. — Секретар стейту Дін Ачесон відїхав літаком до Бельгії, щоб викінчити підготову солідарної оборонної системи країн з Північно-Атлантійського Пакту. Ачесон переведе конференцію з міністрами Великобританії і Франції для придумання стратегії, потрібної для стримання натиску комуністів на Корею, Формозу, Гонґ Конґ, Французький Індо-Китай і на Малаї. Щоб злагіднити виступ Республиканської партії з минулого тижня проти Ачесона, коли то республиканські сенатори зажадали уступлення Ачесона зі становища секретаря стейту, президент оприлюднив заяву, що має повне довіря до Ачесона перед тим, заки він виїхав до Брюсель. Тому, що Труман виїхав яхтом на спочинок на ріку Потомак, він не був при відїзді Ачесона, а за те його попрощав секретар оборони, Джордж К. Маршал. Загальне переконання таке, що ген. Двайт Д. Айзенгатер буде назначений командантом европейських збройних сил на нарадах країн з Атлантійського пакту в Брюсель.

В АМЕРИЦІ

● **Центральний двірець для особових автобусів** збудовано в Ню Йорку коштом $24,000,000 при 40 вулиці й 8 евеню. Туди приїздить 4,570 автобусів денно, і виїздять у всіх напрямках Америки.

● **Анну Розенберґ** помішницю секретаря оборони для мобілізації, затвердив сенат одноголосно на її становищі. Проти неї видвигали закиди комунізму, одначе самі свідки опісля відкликали закиди.

● **Трійняки, Джозеф, Ґетон і Френк Стріґаро** з Бейвил, Н. Й., зголосилися до військового побору. Їхні три старші брати служили вже в другій світовій війні.

● **Суд над замовником на життя президента Трумана** почнеться 19. лютого у Вашингтоні. На лаві обвинувачених засяде Оскар Коллязо, порторіканський націоналіст з Ню Йорку. Його буде боронити адвокат, насталений урядом.

● **Масовий аванс офіцерів** в корпусі морської піхоти дав нагоду 4,781 резервовим офіцерам стати капітанами. Є це найбільший аванс в історії маринарів.

ІНТЕНЗИВНІ ЗАХОДИ КОМІСІЇ О.Н. ДЛЯ ПЕРЕМИР'Я В КОРЕЇ

Лейк Соксес, 18. грудня. — Зложена з трьох осіб комісія Об'єднаних Націй, завданням якої є „знайти і обміркувати базу для перемир'я в Кореї", продовжує інтензивні заходи для виконання доручення її завдання і вже сьогодні мала б скласти відповідне звідомлення Політичному Комітетові Генеральної Асамблеї, що продовжує функціонувати, хоча сесія самої Асамблеї вже закінчилася. До комісії належить цьогорічний іранський предсідник Асамблеї Ентезам, канадійський міністер закордонних справ Лестер Пірсон та індійський представник сер Бенеґаль Рау. Вчора і передучора вони відбули довгі наради та звернулися до комуно-китайського уряду з пропозицією назначити свого представника, з яким вони могли б переговорювати. В зверненні теж зазначено, що один з членів комісії готов виїхати на переговори до Пейпінгу. Комуно-китайський делеґат заявив, що він не має жадних повновластей для переговорів в цій справі і тільки повторив відоме вже домагання повної капітуляції аліянтів в Кореї. В обличчі таких фактів в міжнародних дипломатичних колах не виявляється багато оптимізму щодо можливостей перемир'я.

ЗАПОВІДАЮТЬ ДЕМОКРАТИЗАЦІЮ ЮГОСЛАВІЇ

Београд, 18. грудня. — Югославський уряд приготовив проєкт дальшої демократизації свого комуністичного режиму в країні, включно з введенням т. зв. референдумів для справ місцевого управління та громадських зборів в менших місцевостях. Проєкт реформи має бути окремо обговорений та прийнятий як доповнення до конституції країн югославської федерації. Він переходить далеко дотеперішню практику робітничих і громадських рад, як це початково було встановлено за совєтським взірцем, та зближується більше до західних, зокрема американської демократичної системи. Якщоб реформа виправдалася на практиці так, як вона виправдує себе на папері, тоді теперішні югославські володарі виправдали б теж своє твердження, що вони перші створили демократичний комуністичний режим, в противенстві до совєтської комуністичної диктатури. Західний світ з увагою слідкує за цим розвитком.

В СВІТІ

● **Корейський суд в Сеул** від часу звільнення того міста від комуністів, розглянув 9,300 обвинувачень проти комуністів та їх коляборантів. В цьому 4,200 осіб засуджено, з них 390 на кару смерти.

● **„Вибори"** до місцевих міських і сільських рад відбулися вчора в цілому Совєтському Союзі. Населення всіх місцевостей без вийнятку з — „ентузіязмом „вибирало" своїм депутатом Сталіна.

● **На „лікування"** до Москви поїхав теж провідник італійських комуністів Пальміро Толіятті. Французький комуністичний лідер Моріс Торез „лікується" там вже від деякого часу.

● **Західна розвідка** стверджує виготовлені в Москві широкі пляни для масових саботажів, що їх вестимуть комуністичні п'яті колони в західних країнах, зокрема у Франції, на випадок вибуху нової світової війни.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.25	Six months	$ 5.25
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75
В Джерзі Сіті і закордоном:		Foreign and Jersey City Hates:	
На рік	$12.00	One year	$12.00
На пів року	$ 6.50	Six months	$ 6.5C
На три місяці	$ 3.50	Three months	$ 3.50
Число з понеділка (з англійською частиною):		Monday's issue (the Ukrainian Weekly, English language supplement):	
На рік	$ 3.0C	One year	$ 3.00
На пів року	$2.0C	Six months	$ 2.00

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA". P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„МИР ПІД РІЗДВО"

Американські комуністи повели нову „мирову офензиву", користаючи зо звичаю висилання у цьому часі різдв'яних карток зо „св'яточними побажаннями. Янгольський спів про „мир на землі" став тепер для тих безбожників засобом для приспання чуйности вільного американського народу, себто для пропаґанди проти атомової бомби та зброєння Злучених Держав.

„Мир під Різдво" і „Геть з атомовою війною" — це такі тепер кличі в комуністів. З такими написами надходять тепер до Білого Дому різдв'яні картки, які розсилаються комуністами теж і до інших державних мужів, щоб теж й їх наклонити до „згоди" з Росією і червоним Китаєм. До того це робить враження, буцімто мир залежить виключно від президента Трумана та американського уряду, а не від Кремля та його аґресивної політики.

Воєнні невдачі в Кореї й значні людські жертви, які треба було там понести, являються у цей різдв'янний час добрим матеріялом для цеї підступної комуністичної пропаґанди, себто для баламути сентиментальних американців, які щиро бажають миру і хотіли б мати своїх синів, що є тепер у Кореї, на Різдво при родинному столі. Але боротьба в Кореї була б уже покінчена, якби не Сталін, на приказ якого червоний Китай повів там нову офензиву. Генерал МекАртур сам був певен, що багато американських хлопців, що воюють в Кореї, будуть на Різдво в Америці та що в самій Кореї настане мир. Тому „різдвяну пригадку" за мир треба б радше висилати до Сталіна й Мао, а не до Трумана чи Ачесона, бо вони на нікого не нападали і не нападають. Та хоч комуністичні провідники це добре знають, діють інакше, згідно з якимсь пляном нової Московської аґресії.

Та багато [illegible] є та подія, що московська „Правда" описала широко реакцію американців на [illegible]. Такого широкого інформування досі в совєтській пресі не було. Обговорюючи в своїх кореспонденціях з Ню Йорку цю реакцію „Правда" передає її в такий спосіб, якби світ уже був на порозі Третьої світової війни. Таке мало б виходити з цього, що пишеться в американських газетах. Замітне й те, що „Правда" передає, що це червоний Китай проганяє війська Обєднаних Націй з Кореї та що Совєти готові стати в загальній „Азійській війні" по його боці. Далі цитується американських дипломатів, які мали висказатись, що теперішня ситуація мусить спричинити війну. Теж згадується американського журналіста Дейвида Лоренса, який заповідає „угодовство" як конечність, бо Злучені Держави не приготовані до війни з червоним Китаєм та „його російським союзником на Сибірі". Передано теж з писання Лоренса той уступ, у якому говориться, що війни таки не буде, якщо Совєтський Союз її не захоче.

Комуністичну мирову пропаґанду, ведену в Америці з нагоди наближаючогося Різдва, як і інформування совєтських жителів про те, що пишеться тут на тему війни та замирення, можна різно розуміти. Теж і так, що Совєти готові до дальших аґресій на менші розміри і тому так голосно кричать про мир. Це може бути теж і намагання Москви відтягнути Америку від такого ризиковного кроку, про який пишеться в американських газетах, себто від того, щоб через „льокальні" аґресії, як от тепер у Кореї, чи ті, що наступлять, починати війну з самою Росією, яка до такої війни готова. Це може бути і підбадьорювання совєтського населення. Мовляв самі американці пишуть, що Москва сильна і перемагає у Кореї!

Допомога Югославії Тіта

Конґрес ухвалив признати Югославії дальшу допомогу у висоті $38,000,000 на прохарчування населення, яке голодує внаслідок посухи з минулого літа.

Югославію відвідали недавно конґресмени і переконалися, що вісті про голод у цій країні правдиві. Крім того американська урядова комісія з Беоґраді обїхала цілу країну і провірила положення, витворене посухою. Отже правдою є, що Югославія, яка має звичайно забагато збіжжя і його експортує, цього року не може прохарчувати свого населення. Вона рахувала на збір 8,500,000 метричних сотнарів збіжжя, а зібрала тільки 5,500,000 тон. Значить, що недорід є і то один з найгірших в історії.

При тому не треба забувати, що економічна політика маршала Тіта, як комуніста, теж багато завинила. Його сільсько-господарська система, оперта на комуністичнім розумінню земельного господарства, тобто на колхозах і державній адміністрації господарства, викликала спротив селян, які не відчували потреби опікуватися землею так, як вони це робили тоді, коли земля була їхньою власністю. Отже яка п'ята частина земельних турбот Тіта походить з його комуністичної впертости, що селянин мусить повинуватися державі і віддавати як не ввесь збір, то хоч велику його частину державі. Отже зовсім природно, селянин не хоче працювати так, як працював би на своїм господарстві. Решта голодових клопотів югославського уряду походить уже з посухи.

Наслідком посухи треба було завести пайкування. Недостаток хліба став навіть загрозою для армії. Знов армії потребував Тіто для оборони перед нападом Сталіна, який вже був наставився загарбити Югославію. Щойно серед такої загрози Тіто став мягчим у відношенні до Західного світу, який єдиний міг його вирятувати.

Саме тоді діяв в Европі Плян Маршала й тому Тіто мав до кого звернутись. Америка спочатку недовірчиво розбирала можливість притягнення Югославії на бік Західних країн, але з часом переконалася, що Тіто не має виходу.

Політика це химерна справа. Вчорашні непримиренні вороги стають нераз приятелями в обличчі спільного ворога чи нещастя. Хоч през. Труман проголосив похід проти комунізму й на тій підставі Греція й Туреччина дістали фінансову допомогу, то коли Америка впевнилася, що комуніст Тіто став непримиримим ворогом Сталіна, вона пішла на рятунок комуністичної Югославії.

Коли американський уряд звернувся до Конґресу за допомогою для Югославії, ніхто не пробував закривати факту, що Тіто комуніст. Були тільки пояснення, що це не є московський комунізм, а своєрідний, тітівський. Це є диктатура, подібна до кремлівської, тільки в практиці не така гостра. Вона не мала ще спроможности затягнути повної петлі на шию народу, бо зашвидко прийшло зрозуміння політично-національної небезпеки з Москви. Коли Америка й Великобританія вийшли з проєктом допомоги для Югославії, то вони робили це в цьому переконанні, що згодом Югославія може стати демократією. Це є ризик з конечности, в тій надії, що врятована так Югославія стане твердинею проти Сталіна й Москви. Отже національний інтерес Америки казав вислати спочатку самі харчі, а опісля й фонди на допомогу голодуючим сербам, словінцям і хорватам, які замешкують Югославію. З Америкою тримають і інші країни з Атлантійського Пакту. Вони потребуватимуть Югославії у їхній спільній боротьбі за пережиття. Не зважаючи на Тітів комунізм, вони признали за потрібне виасигнувати $16,000,000 на втримання югославської армії, якої силу обраховують на 32 дивізій. Є це отже найбільша і найкраще зорганізована протимосковська армія в Европі.

Знавці воєнного діла, між ними американський генерал Омар Бредлі, голова обєднаних спільних генеральних штабів признали, що виступ югославської армії проти совєтських армій матиме теж і психологічне значення. Югославія сусідує з Грецією, а через неї стоїть близько з Туреччиною. Отже стратегічне положення Югославії теж промовляє за те, щоб помогти Югославії.

Ще згадаємо, що минулого тижня югославська амбасада у Вашингтоні святкувала День Незалежности Югославії. У цьому святі взяли участь американські високі урядові достойники під проводом ген. Бредлі. Він виголосив промову, в якій сказав: „Наша допомога є ключевим кроком в пляні, який ми опрацьовуємо, згідно з яким повинна бути запевнена участь Югославії в боротьбі по нашому боці в Европі... Ми робимо все можливе, щоб привести Югославію і її могутню армію на бік Західних европейських країн. Вони потребують нас, а ми їх..."

ХТО ВИНЕН?

Неначе на взір клясичної драми розгортається перед нашими очима конфлікт у Кореї. Дотепер відбулися її три дії. Перша це був несподіваний наступ північних корейців, що був без сумніву їхнім тріюмфом. Дію цю перервали американські десанти й нестримний марш на Сеул, а потім до манджурської границі. На манджурській границі й кінчилася вона, а на її зміну прийшла третя, що оце саме відбувається перед нашими очима.

Дотеперішний перебіг корейської війни дав приклади найбільшої напруги й несподіванок. Компетентні чинники заявляють, що на третій дії вони не думають вривати корейську кампанію, безсумнівну генеральну пробу до нової світової війни. Корейська війна, як може ніяка інша в останній історичній добі, була повним заскоченням противника. Але немалою несподіванкою була теж гостра й несхибно цілеспрямована американська реакція. Негайна висилка допомоги, а потім перебрання під свою охорону дуже вражливого під кожним оглядом пункту, Формози, заскочила й американську опінію та опінію інших народів, що звикли до інших форм реакції зах. світу на большевицькі провокації. Дальшими несподіванками була сила північних корейців й їхні воєнні вмілості, але вершком всього червонокитайська інтервенція.

Власне кажучи, всі ці несподіванки ніякими несподіванками не повинні були бути. Такі большевицькі потягнення мусіли були прийти скорше чи пізніше й на них треба було бути приготованим. Наслідки неприготування катастрофальні. В руках аґресора опинилися не лише колосальні засоби, потрібні до ведення війни, але в снігах серед гір зі стратегічного боку маловажної Кореї гинуть сотні й тисячі добірних протибольшевицьких бійців. Большевикам вдалося заманеврувати протилежну сторону на воєнний театр, що на ньому в конфлікті Схід-Захід ніяке рішення запасти не може.

Хто винен тому? На перше „хто винен", що взагалі прийшло до цієї війни. Відповідь для кожного ясна: Москва. Але на друге „хто винен", що переважаючий технічно, ресурсами, людським числом і якістю людини західній світ, а насамперед ЗДА потерпіли такі поразки, відповідь ще не дійшла до свідомости громадської опінії. Тому цим „хто винен" сповнені шпальти газет, насичені розмови й дискусії, ним хвилюються мільйони людей. І для одних „жертвенним козлом" є міністер закордонних справ ЗДА, Ачесон, для других гріхи світової війни, ще для інших постава Европи в цьому конфлікті, то знов командувач далекосхідного воєнного театру, МекАртур. Кожен з тих закидів можна обґрунтувати, знайти за ним переконливі арґументи, бо кожен з тих людей, чи комплексів тут, чи там не дописав. Але це людська справа помилятися й мати невдачі. Має їх і протилежна сторона. А до цього протилежна сторона, большевики, своєю природою, поступками, спрямуваннями виразно наставлена проти народів і людей, проти тих вартостей, що їх протягом соток років виплекав людський дух і праця довгих поколінь.

Чому ж тоді в боротьбі з тими большевиками захід поносить поразки? Чому захід відступав у Тегерані й Ялті, Потсдамі й Москві (грудень 1945— Бирнс і Бевен у Москві), чому змушений відступати тепер? Причиною такою безперервного ланцюга не може бути поодинока людина. Причиною цього може бути й є ціла система. Система сприймання світу, думання, система вартостей і оцінок, система ладнання міжнародніх відносин. Власне ця система в величезній мірі зумовлює, що не дописують поодинокі люди, що всюди катастрофально провалюється розвідка, що адміністратор і політик, генерал і дипломат невірно оцінюють положення, силу діючих чинників, та їх спрямування. Життя не вкладається в ті закони й формули, що їх ця система вигадає.

[illegible]же це так? скаже неодин. Американська система, що з недоступного й відсталого континенту видвигнула найпередовішу державу світу, дала підставу до небувалих осягів в економіці, техніці, що піднесла рівень людського побуту на неочікуваний позем, причинилися до перемог західного світу у двох величезних війнах— ця система не дописала тепер?

Власне так! Бо система ця сама в собі перейшла великий шлях розвитку, що його переходить все, й дійшла до стану, в якому мусять наступити основні зміни. З другого боку життя пішло далеко вперід і що було вчера на потребу, не є ним сьогодні. Накінець большевики—це ворог, якого не було дотепер і до перемоги над ним не можна дійти дотеперішніми шляхами.

І тому західній світ, а насамперед ЗДА, що стоять на його чолі, мусять перейти злам; знайти нові методи діяльности, новий підхід до справ, нову систему життя і нові методи включування людини в роботу. ЗДА завершили один величезний круг свого розвитку: від колонії до найсильнішої держави. Тепер перед ними завдання почати новий круг. Великою проблемою, що між іншими жде в них своєї розвязки є державно-політична апаратура.. На сьогодні удосконалилася не липше продукційна техніка, але й техніка державного керування й опановувати її треба роками. Пора аматорства давно минула в цій ділянці.

Такі процеси й такі зміни в часі миру проходять роками. Зате гаряче підсоння війни приспішує їх визрівання й вони заіснують скорше, нераз „на очах". Від заіснування цих і інших цього роду змін належить у великій, може вирішній мірі, доля війни й її вислід.

Я. Гайвас.

ТУГА ЗА МІТОМ

Свою книжку про державу закінчив Платон мітом про людину з того світу, мітом про вічну справедливість. Зовсім реалістичний трактат про упорядкування державного життя пов'язує великий філософ з утвердженням морального права в людині. І саме для цього морального утвердження людського життя потрібно було переказу про людину, якій довелось бачити долину вічности, де судді признають людські душі у небо або у тартар, як дарунок або кару за їхнє земське життя, та де три мойри: Кльото, Ляхезіс та Атропос дозволяють людській душі вибрати її земську путь у її вічній безсмертній мандрівці через ріку забуття Лету.

Міт, який пройшов двадцятьсторічну християнську еру до нашої реалістичної буденщини, постійно піддержуваний і постійно заперечуваний вічно живим людським духом у його змаганні до пізнання, до правди. І не зважаючи на те, сьогоднішня людська культура — це знову шукання визначення людини у цьому світі. — Філософський ідеал Сократа-Платона-Арістотеля: людини здорової тілом і духом, і середньовічний тип мученика і лицаря, викривлений у карикатуру Дон Кіхота, і нова людина гуманістичної ери: суспільник і революціонер за соціяльну справедливість, за божеський дар у людині: за високу мораль — не вдоволяють вповні сьогоднішнього людства. Не зважаючи на всі актуальні світові проблеми: господарки і війни, і співпраці народів, і розбіжностей соціяльного упорядкування світу, — головна тема сьогоднішньої культури це людина сама, це шукання місця людини у цьому багатогранному світі. І Гессе, і Корче, Жід і Гекслі, Честертон і всі інші письменники-мислителі нашого часу поклали в основу своєї творчости саме людину, широку проблематику людської душі з такими поняттями, як обов'язок, моральність, справедливість і — Бог.

Та сьогоднішнє людство — обвантажене балястом філософічних шукань минулого від аскетичного догматизму до спримітизованого матеріялізму — розгублюється у повені понять і тверджень, розгублюється у діялектиці тверджень і знову тужить за мітом. Так у висліді усіх шукань — людині залишається лише саме життя і в погоні за повнотою життя вона підноситься вгору або паде вниз. З одного боку — проповідь Гессе, щоб слухати свойого внутріщнього голосу і пізнати велич і марноту життя, щоб пізнати світ і полюбити його таким, яким він є, — чи Жіда, що добре йти власною стежкою, але тільки тоді, як вона вестиме ввиш; бути собою, але зі застереженням, щоб не використовувати, не гнобити, не шкодити другим: бути чесним зі собою, — але з другого боку шлях до нігілізму Гемінґвеївського, чи Сартрового, чи іншого.

Де ж тоді повнота людського життя? У книжці Єлдуса Гакслі „Теза проти тези", є місце, коли два персонажі слухають музики Бетговена. Ці персонажі — це сьогоднішні люди і для одного з них музика Бетговена — це небо, це життя, а другий має такий коментар до цієї божественної музики: „Чому Бетговен не вибрав щось людське? Це найбільш досконала духова абстрактність, яку я чув. Але чому він забажав її? Проклята душа! Ця проклята душа, якийсь рід рака, що з'їдає правдиву, людську, природну реальність, постійно розширяючись. Чому його не вдоволяла реальність, цього твойого дурного, старого Бетговена? Чому він уважав конечним замінити правдиву, теплу, природну річ абстрактним раком душі? Рак може мати гарний вигляд, але прокляни це все! Тіло є краще. Не хочу духового рака!"

І як же розуміти повноту життя? Чи проповідь повноти біологічного життя охоплює вповні повноту життя?

В середновіччі є подія, яка є світлом на шляху людського життя. Це смерть ученого — Джордано Бруно, а я назвав би її мітом про нову людину, — мітом, що — може — і кращ[ий] за міт Прометея. Людська темнота і примітив знищили життя великого інтелекту, який зрозумів безконечність світів, який зрозумів людську мораль, який зрозумів правдиву велич світу. — Мучеників вела на смерть надія на краще у другому житті, Джордано Бруно йшов на автодафе самітний, — але не відрікся своєї правди, як Галілей. Ось зразок мужньої гідности, непохитної твердости, неподатної любови до правди: зразок повної людини.

Цей міт про нову людину — хоч ще не признаний і не проповідуваний — має своє наслідство. Це незаперечний вічний гін людини до пізнання світу, що веде ввиш, ублагороднює, творить повноту людського життя.

У Юрія Липи є маловідомий загально есей про математику. В ньому наш визначний письменник-мислитель дає зарисовку свойого світогляду, опертого на непорушності математичних правд, які ведуть до повного пізнання. Вийшовши від філософів (Платон: — математика — це пізнання вічної істоти предметів), вийшовши від науки (Гілберт: математика — це правда) і від Плянкового вчення про проміннювання електронів і протонів, Юрій Липа складає похвалу чудесності математичних засновків, які характеризують людину і все людське і яких носієм є людина; носієм того вищого, що не знати звідки повстало: може прийняте згори, може зроджене в самій людині. І шукаючи відповіді на вічне питання, що є людина, Юрій Липа відповідає: „Зміст людини і її призначення — це переношення вищого математичного ритму засновків у розростовий органічний ритм земного оточення. Людина посередністю між чудесністю і наявністю."

Так у сьогоднішньому світовому розгардіяші переказ про людину, що пішла на смерть за правду пізнання світу, може стати для людства тим мітом, за яким воно тужить.

(от)

О. Бужанський.

ЗА ГРАТАМИ ГПУ — НКВД

6)

Одного дня принесли і мені передачу: коржики, хліб, цукор та цигарки. Все це було загорнуто в хустинку. З тривогою розгортаю маленьку записку і бачу підпис дружини свого товариша дитинства. Вона приїхала за пару сот кілометрів до свого чоловіка, який сидів теж в спецкорпусі і, довідавшись, що я тут „відпочиваю", уділила з своєї передачи і мені частину.

Мене охопило незнане до цього часу почуття ніжности і любови до Олени, а кілька сердечних бадьорих слів зворушили до сліз. Так більш і не довелось мені побачити ні Олени, ні її чоловіка. Десь запроторили його до Туркестану і там він загинув. Шлю тобі сердечний привіт, велика страдниця!

Із дальших розмов виявилося, що професора Мазуренка обвинувачували в шкідництві по затроюванню високосортного насіння та в культивуванні сорняків, які на думку ГПУ, не давали змоги різним хлібним рослинам як слід розвиватись, а саме головне обвинувачування полягало в тому, що він культивував головню, якою заражував цілі лани хлібних рослин. (Головня — хвороба, головним чином, пшениці та інш. зернових культур).

Борисова, ветеринарного лікаря, обвинувачували в тім, що він розводив різні інфекційні бацилі і ними затруював воду по криницях, від чого мала гинути худоба.

Обидва вони одержали по 5 років далеких концтаборів, а слідчі обіцяли їм, що вони на півночі будуть плекати оленів, а може і білих ведмедів.

Дні проходили як у в'язниці. Мене не турбували, з яких причин невідомо, а цей „спокійний" час я використав для знайомства з моїми співмешканцями по спецкорпусу.

Тому, що я мешкав вже не в тюрподі, а на першому поверсі, то це вже давало мені можливість робити де-які спостереження, а крім того нас виводили на прогулянку, тобто у „великий світ", як казали вязні. Це давало можність себе показати і людей побачити.

В часи прогулянки мої колеги по камері ставали плечима до дверей, щоби закрити „очко", а я ставав на постіль і робив спостереження. Серед мешканців спецкорпусу на прогулянці я побачив багато мешканців провінційного міста, а також своїх знайомих, яких привезено з усіх кутків України, які в свій час мешкали чи працювали в Одесі, але з незалежних від них причин примушені були покинути місто.

Серед мешканців спецкорпусу були люди різних професій: вчителі, лікарі, агрономи, ветеринарні лікарі, інженери, службовці різних установ і найбільший прошарок селянства. Всіх тих людей обвинувачували в шпигунстві, шкідництві, котрреволюції, бандитизмі та повстаннях.

Наскільки ці обвинувачення були реальні, то хай читач судить сам по такій справі ГПУ.

Групу селян 20 чоловік обвинувачували в організації повстання. Справа, фактично, була така: в районовому центрі постійно мешкав агент по заготівлі зерна, невідомої національности, із бувших військовополонених, яких багато залишилось на Україні по закінченню війни 1918 року.

Маючи постійно стосунки з селянами по заготівлі хліба, він одного разу, за чаркою самогону, запропонував охочим селянам купити у нього зброю. П'яна компанія охоче погодилась мати пістолі і умовилась з агентом, що в призначений день вони з'являться в обумовлене місце і одержать зброю.

В призначений день вся компанія не прийшла до умовленого місця. Вийшов хміль з голови, а разом з ним бажання мати зброю. Але дехто мати зброю хотів і прийшов до місця, де була обумовлена зустріч.

Не вспіли хлопці зайти в лісок і дати гасло, як їх схопили агенти ГПУ, закували в наручники і відвезли до в'язниці.

Після недовгого часу було заарештовано 20 селян, між ними були і такі, що до цієї справи причетні не були. Селян тримали в ізоляції, страшенно катували, били, засовували голки під нігті і витягали від них такі зізнання, які потрібні були ГПУ.

Підчас слідства трапилась така подія. Одного із „повстанців" слідчий, чи то під п'яну руку, чи з метою дальшої провокації, випустив на волю. Згодом його знов заарештували і привезли до в'язниці. У в'язниці „повстанець" розповів, що підчас перебування на волі він бачив агента в місті, який і далі виконував доручені йому функції.

Справу з „повстанцями" закінчили. П'ять чоловік присудили до розстрілу, а решту відвезли на північ „пасти білих ведмедів". Так дорого купили хлопці пістолі.

В спецкорпусі настав відносний спокій, на допити не викликали. Спокій, видно, був перед бурею. Провадилось поповнення камер, привозили нових людей, але прогулянок їм не давали.

Одної пізньої ночі відчиняються двері.

— Бужанський з речами виходь!

(Дальше буде).

Дам'ян Горняткевич

Пам'яті Митрополита Андрея

(Декілька карток з Його життя)

2

Самозрозміло, що з усіх велитенських заслуг Митрополита Андрея для українського народу, на першому місці слід відзначити його працю на церковно-релігійному полі. Митрополит Андрей не обмежувався тут до границь своєї дієцезії, але виїздив аж двічі за океан (в 1910. й 1922. р.), відвідуючи тоді Канаду та північну, а згодом і південну Америку. Щоби краще зрозуміти його справжню апастольську діяльність, наведу тут фрагмент з опису його подорожі до Арґентини й Бразилії (на основі о. П. Хомина). „День у день в дорозі, без відпочинку страшними дорогами, серед дощевих злив — так без перерви через три місяці. Були такі дні, що прямо падав із перевтоми, а не показав того по собі й нераз, приїхавши після такої страшної подорожі пізно в ночі до якоїсь колонії, перемоклий — не йшов відпочити, а вступав до церкви на молебен, а відтак проповідував до пізної ночі. А на другий день вранці він перший сидів в сповідальниці. Він усім давав примір, як має виглядати добрий душпастир взагалі а добрий місіонар у півд. Америці зокрема. І та його апостольська праця не могла не залишитися без впливу на окруження. На него дивилися всі з подивом і німим захопленням: наші священики й вірні, чуже духовенство й бразилійці. Чужинці були прямо захоплені появою й діяльністю Митрополита. І так, як сі національности Бразилії знали тільки слова найвищого признання для Митрополита, всі виходили йому назустріч де лише появився, складали йому привіти, відвідували, так з другої сторони лише одні поляки поставилису неприхильно до него. Ніодин польський священик, ані одна польська церква не вітали Митрополита. Ця його подорож — була справжнім тріюмфом його праці й великої любови для своїх вірних".

Окрему сторінку творить зацікавлення Митрополита Андрея мистецтвом. Любов до всього прекрасного він одідичив по своїй мамі гр. Софії, що була талановитою маляркою й виявляла теж літературний хист. Зрештою Митрополит писав сам про свої перші мистецькі переживання ось що: „Я був відай дуже малим хлопчиком, коли в нашій старенькій дерев'яній церкві в Прилбичах, стоячи перед іконостасом, відчував цю непоняту емоцію, що називано її нині артистичною емоцією. Гієратичні постаті в іконостасі, на мене звернений зір Христа Спасителя і св. Його Матери, та якась містична темрява, в якій світилися тільки свічки й їх відблиск на золотих тлах ікон, дим кадила, що підіймався до неба зі звуками пісні, все це разом складалося на якесь враження таке глибоке, яке ледви чи коли в житті пам'ятаю. А враження було глибоке якраз тому, що поза тими зовнішніми проявами, відчувало серце якусь таємну глибінь, що наче промінчик спливав на душу з-поза світа, наче з неба".

Щойно за почином Кир Андрея зачалася на галицькому терені властива праця над вивченням нашої церковної старовини, зокрема над студіями ікон. Нераз приходилося йому самому рятувати цінні образи, засуджені на знищення. Саме тому він заснував у 1905 р. у Львові фундацію „Національний Музей", де зібрано найцінніші пам'ятки нашого церковного мистецтва. На приміщення експонатів купив основник Музею дім (при вул. Мохнацького ч. 42) за ціну 50,000 долярів, а на утримання цеї установи ще два інші доми, один (при вул. Земялковського) за 28,000 дол., другий (при вул. Скарги) за 4,000 дол. Дохід із обох цих домів призначений на адміністраційні потреби Національного Музею та на дальше закупно експонатів. Число зібраних предметів у дні офіційного відкриття Національного Музею 12 грудня 1913 р. виносило 14.839. В 1930 р. (у двадцятиліття існування Музею) це число зросло до суми 75.000 експонатів, при чому сам Митрополит Андрей пожертвував 9.880 предметів!

Веручи до уваги дальшу охорону пам'яток української давнини, Митрополит заснував згодом при Богословській Академії у Львові катедру історії мистецтва. Цей факт мав тим більше значення, що від цеї хвилі почали виходити зі Львова ряди висококваліфікованих священиків, що мали бути не лише зразковими душпастирями, але й культурними українськими діячами, добре ознайомленими зі справами мистецтва. Ще раніше, бо перед першою світовою війною, запрошував Митрополит доволі часто до себе питомців львівського духовного Семинаря, щоби нав'язувати з ними тісніші особисті зв'язки. На цих сходинах показував їм свою збірку образів, пояснював їхнє значення й впроваджував у суть мистецтва. Ясно, що такі відвідини у Митрополичій палаті залишили серед питомців незатерте враження.

Митрополит опікувався теж здавна долею наших мистців. Зокрема багато присвячував він учням мистецької школи Олекси Новаківського, де для них виголошував навіть виклади з історії мистецтва. Зайво подавати, яким глибоким змістом вони відзначалися! Саме за почином Митрополита Андрея зачалося в нас відродження церковного малярства, яке зокрема в творах покійного Петра Холодного досягло своїх вершин.

Василь Стефаник залишив нам такі пам'ятні слова про Митрополита Андрея: „Я кілько разів приїду до Львова, то наперед іду до Митрополита Шептицького. Мені нагадуються ті часи, коли ще моя мама брала мене за руку і провадила на приходство. Я так добре чуюся, коли виджу перед собою таку велику білу голову, що журиться не тільки за якусь частину, але за цілий нарід. Бо не знаєте, як тяжко бути свідомим, що довкола вас уже нікогісенько нема, хто думав би за вас, на чиї плечі звалювалися б тягарі." Ми всі це болюче відчуваємо зокрема тут на терені Америки, де нема вже ні святого Юра, ні нашого незабутнього Митрополита!.. Там ішли всі до него й в біді й в хвилях радости, великі й малі, греко-католики й православні й всіх він сердечно приймав. І всі виходили прямо очаровані його добротою, його розумом і його високою культурою!

ЛИСТИ З ЕСПАНІЇ

ЕСПАНСЬКА ПРЕСА ПРО СМЕРТЬ ГЕНЕРАЛА ЧУПРИНКИ-ШУХЕВИЧА

За еспанським пресовим аґентством „Ефе", тутешні століттєва столична і провінціональна преса подала таку відомість:

„Згинув в завзятій боротьбі із спеціяльними частинами совєтської поліції генерал-поручник Роман Шухевич, найвищий командувач українських партизан".

Згадаємо, що в місяці червні найповажніший еспанський журнал присвячений міжнародніім політичним проблемам, „Мундо", помістив велику статтю, в якій доволі вірно захарактеризував визвольну боротьбу на українських землях. Особливу увагу автор статті присвятив Українській Повстанській Армії. Статтю доповняли світлини деяких бойових частин УПА.

ЗБІРКА УКРАЇНСЬКИХ ПОШТОВИХ МАРОК НА МІЖНАРОДНІЙ ФІЛЯТЕЛІСТИЧНІЙ ВИСТАВІ В МАДРИДІ

Дня 11 жовтня відкрито Четвертий Конґрес Поштової Унії між країнами обох Америк і Еспанії. З нагоди того Конґресу, якого відкриття припало в день сотої річниці від появи першої еспанської поштової марки, влаштовано в просторих залях Поштової Палати міжнародню філятелістичну виставу.

Участь у Виставі взяли: 27 держав і понад 300 приватних філятелістів. Збірку українських поштових марок, вислав на Виставу п. Др Дмитро Бучинський. Його збірку виповняли поштові марки з часів Української Народної Республіки та поштові марки видані після другої світової війни нашими Допомоговими Комітетами, таборовими поштами, Українською Національною Радою і т. п. Кожна серія була точно означена при помочі відповідних написів, які уможливлювали відвідувачам Вистави зорієнтуватися в яким умовах, коли і ким дані українські поштові марки видано. Незвичайно старанне та естетичне оформлення збірки п. Др. Бучинського вирізнялося між іншими збірками і притягувало увагу відвідувачів.

З нагоди Вистави Підготовчий Комітет видав розкішно опрацьований Катальоґ, в якому у відділі приватних збірок надруковано: „УКРАЇНА — Дмитро Бучинський, спеціялізована збірка".

До участи у Виставі допускалося тільки ті збірки, які перед тим перейшли оцінку спеціяльної Комісії. Збірка Др. Бучинського була на Виставі одинокою суцільною збіркою одного із поневолених народів з-поза „залізної заслони". Участь Др. Бучиського в Міжнародній Філятелістичній Виставі це не тільки успіх українського філятелістичного світу, але також пропаґандивний успіх української державницької ідеї на чужині.

З УКРАЇНСЬКОЇ ХРОНІКИ В МАДРИДІ

В неділю, 8. жовтня, в домівці Колеґії св. Якова, в якому мають проміщення також українські студенти, Товариство Українських Студентів Католиків „Обнова" в Мадріді, відбуло свої шесті з черги Загальні Збори. Перші і основоположні Загальні Збори ТУСК „Обнова" в Мадріді відбулися в березні 1947 року. Це є одинока організована українська клітина на терені Еспанії. Українські студенти творять 70 відсотків усіх українців замешкалих в Еспанії.

Загальні Збори відкрив голова Т-ва п. Роман Бучок. На заклик п. Бучка присутні повстанням з місць та однохвилинною мовчанкою вшанували пам'ять трагічно померлого друга, бл. п. Петра Демчука. Предсідником нарад, Загальні Збори вибрали п. Юрія Карманіна.

Звіти членів уступаючого Виділу доказали, що наші студенти в Мадріді поза студійними обов'язками немало часу присвятили також громадській роботі, особливо в перших місяцях академічного року. Хор Т-ва під управою п. Олександра Білика, як і в попередніх роках, вложив багато часу та праці для підготовки різних імпрез, з яких Академія з нагоки свята св. Архистратига Михаїла належала до найбільш удачних.

Загальні Збори вибрали новий Виділ в такому складі: голова: Теодор Барабаш, студ. В. Ш. І. Гірників; містоголова: Маріян Давидко, студ. Ветеринарії; секретар: Лев Мартюк, студ. Медицини; скарбник: Антін Винницький, студ. В. Ш. І. Кораблебудівництва; зв'язковий: Володимир Блавацький, студ. Ветеринарії; референт імпрез: Роман Ваврів, студ. В. Ш. І. Лісовиків; хронікар: Нестор Романик, студ. В. Ш. І. Лівосиків.

— — — — — — — — —

Підчас інавґураційного акту нового академічного року в Колеґії св. Якова, на якому були присутні члени Президії Католицького Комітету Університетської Допомоги, професори Високих Шкіл в Мадріді та визначні гості, вручили деяким студентам почесні ленти, як найвище вирізнення для члена Колеґії. З українських студентів почесними лентами удекоровано: п. Володимира Блавацького, п. Льва Мартюка та п. Ростислава Левицького.

На деканів Колеґії призначено з українців п. Т. Барабаша і п. Р. Левицького. Головою Культурної Секції Колеґії є п. Лев Мартюк.

УСПІХИ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ ДОСВІДІВ УКРАЇНКИ В ЕСПАНІЇ

Дружина відомого українського вченого проф. Др. Олександра Архимовича, інженер-агроном п-ні Кіра Архимович від трьох років продовжує в Еспанії свої науково-практичні досвіди в ділянці городництва, а особливо помідорів. Як жінці не легко було інж. Кірі Архимович пробитися в науковий світ, де ще доступ для жінки є доволі ускладнений. Завдяки своїй наполегливій праці вона дійшла до блискучих вислідів, що між іншими вирізнив науково агрономічний журнал „Сіємбра" за місяць серпень-жовтень, надруковуючи на першій сторінці статтю на тему її здобутків на полі виплекування нових сортів помідорів.

Крім того, одна велика голяндська насіньова фірма признала високу оцінку одному із сортів помідорів виведених інж. Кірою Архимович.

Пані інж. Кірі Архимович бажаємо з тієї нагоди дальших успіхів в її науковій праці, якою вона гідно репрезентує ім'я українських наукових працівників на чужині.

ПЕРЕСЕЛЕНЧИЙ РУХ УКРАЇНЦІВ З ЕСПАНІЇ І ДО ЕСПАНІЇ

Завдяки стараннім УДК в Параґваю, виїхали з Еспанії брати Василь і Федір Королі, які після нелегального переходу границі до Еспанії без належних особистих документів, були інтерновані впродовж 18 місяців. Кошта їхньої подорожі до Параґваю покрило місцеве представництво ІРО, яке піклувалося ними під час їхнього побуту в Еспанії.

В найближчому часі приїдуть до Мадріду на студії 6 українських студентів. Вони відбуватимуть свої студії на кошт еспанського Католицького Комітету Університетської Допомоги, який їм признав стипендії аж до закінчення їхніх студій на прохання і інтервенції Їх Ексцеленції Високопреосвященого Кир Івана Бучка,

З діяльности Українського Лікарського Товариства

Українське Лікарське Т-во в Америці відбуло в останніх часах дві чергові наукові конференції: третю — 21-го жовтня і четверту — 9-го грудня ц р.

На 3-ій конференції виступали з доповідями: д-р Ів. Макаревич з Ню Йорку на тему: „Шлункова виразка в світлі хірургічної практики" та д-р Еміль Гарасим із Филаделфії на тему: „Пістряк, як ускладнення шлункової і дванадцяткової виразки". Як один, так і другий доповідачі у змістовних викладах висвітлили всі проблеми улькуса і рака під кутом новочасної хірургічної науки. Д-р І. Макаревич висвітлив, крім того, цілу низку діяграм для представлення розвитку операційних метод ресекції шлунку, а д-р Е. Гарасим своїм проекційним апаратом представив довгий ряд кольорових таблиць для ілюстрації виразки і пістряка шлунку та дванадцятки.

На 4-тій конференції в дні 9-го грудня ц. р. з просторим, дуже солідно підготованим викладом на тему: „Засади природолікування гарячкових недуг" виступив д-р Микола Грушкевич із Гобокен, яким в американській дійсності спонукав не одного лікаря до річевої переоцінки модерних метод лікуванну та до незанедбування старих, випробуваних лікувальних засад.

Всі ці доповіді, вислухані із незаперечним зацікавленням кількома десятками наших лікарів, викликали річеву дискусію, яка поглибила заторкнені у викладах проблеми. Практика цих наукових конференцій виказує все більшу життєздатність недавно заснованого Т-ва та спонукує його членів до наукової праці.

Збори лікарів в дні 21 жовтня вшанували повстанням з місць пам'ять померлого в Дітройті 1 липня 1950 р. невдовзі по прибутті до Америки товариша, д-ра Ст. Логінського, а в дні 9 грудня пам'ять доцента урології, д-ра Максима Журка, що 29 жовтня ц. р. трагічно згинув у Кембридж, Мінн.

Лікарські збори обговорили, крім того, справу здоровного стану нашої еміґрації в Европі та червонохресної роботи. Постановлено прийти із всілякою допомогою Санітарно-Харитативній Службі в Німеччині, а також зв'язатися в цих цілях з Українським Відділом Американського Червоного Хреста.

Голова Т-ва як на одних, так і на других зборах взивав усіх українських лікарів в Америці надіслати виповнені анкети (аплікації) та виплатити залеглості з членськими вкладками з уваги на підготову недалеких Загальних Зборів Т-ва.

На останніх зборах було порушене дуже важне і дражливе питання дотримування членами Т-ва лікарської етики та професіональної дисципліни.

В СПРАВАХ ПРАВНОЇ ОБОРОНИ СКИТАЛЬЦІВ

Український Конґресовий Комітет Америки та Злучений Українсько - Американський Допомоговий Комітет в справах правної оборони скитальців узгіднили такі постанови:

1. Справу І-Української Дивізії „Галичина" ведуть спільними силами й заходами обі установи, себто УККА та ЗУАДК.

2. В індивідуальних справах еміґрації членів Дивізії та українських скитальців взагалі, інтервенцію провадить ЗУАДК без огляду на те, через яку переселенчу американську організацію скривджений старався про виїзд до Америки або до інших країн.

3. У всіх випадках, коли йдеться про відложення, недопущення та т. п., треба звертатися безпосердньо до ЗУАД Комітету у Филаделфії на нище подану адресу.

4. Правну оборону осіб, які приїхали до Америки та з політичних мотивів були затримані на Еллис Айленд, поведе Український Конґресовий Комітет за посередництвом свого правного референта. У всіх випадках можна звертатися до Українського Конґресового Комітету або до правного референта.

Ню Йорк - Филаделфія, дня 4 грудня 1950.

Український Конґресовий Комітет Америки
Ukrainian Congress Committee of America
P. O. Box 721, Church St. Annex
New York 8, N. Y.
Злучений Українсько - Американський Допомог. Комітет
United Ukrainian American Relief Committee
P. O. Box 1661, Phila. 5, Pa.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШИКАГО, ІЛЛ.

Листопадові Урочистості.

Перші два тижні місяця листопада проходили вповні під знаком урочистостей з приводу Державницького Зриву Західно-Українських Земель величнього Першого Листопада 1918 р. та відзначення жалібних дат сл. п. Митрополита Андрея ґрафа Шептицького і Головного Команданта УПА — ген. - хор. Тараса Чупринки. Цілий ряд українських громадських і молодечих організацій влаштовували святочні сходини для свого членства, але влаштовано й величаві Академії для широкого українського загалу.

Відзначення Листопадових Роковин започаткував о. ігумен Севастіян Сабол, ЧСВВ (відомий більше, як чоловий закарпатський поет — Зореслав) своєю півгодинною глибокорелігійною і високопатріотичною промовою в програмі української греко - католицької радієвої години в суботу дня 4. листопада б. р. Отець ігумен палкими словами відзначив великий чин Першого Листопада для будівництва Української Держави, запалив серця всіх українських слухачів до пошани героїв того чину, бо вони виконали найбільшу заповідь Христа, вони віддали життя своє за друзів своїх. Під знаком служби Богу й Україні закликав о. Севастіян усіх українців покинути крамолу внутрішнього групового непорозуміння і об'єднаними силами, єдиним фронтом віддати всі свої зусилля на службу Богові й Батьківщині.

Того ж дня о год. 7:30 о. ігумен Севастіян виголосив повторно проповідь до українців, що вщерть заповнили простору церкву св. о. Николая, щоб підчас панахиди, що її відслужили три отці Василіяни, помолитися за душі поляглих борців за волю України. Підчас панахиди почесну варту біля символічної могили поляглих тримали чотири ветерани українського відділу американських ветеранів ч. 9420 ім. Косовича й Іванкова (командантом відділу є п. Петро Шиян) з американським і своїм ветеранським прапорами, а крім того ветерани українських визвольних змагань 1917-21 рр. і пластуни.

Після панахиди відбулися святочні сходини, зорганізовані Об'єднанням б. Українських Вояків в Америці, відділом в Шікаґо, в яких взяли участь ветерани всіх українських національних формацій, від армії УНР - УГА починаючи, через Карпатських Січовиків та на б. вояках УПА і інших українських формацій останнього десятиріччя кінчаючи.

Святочну доповідь, по воящьки і для вояків, виголосив командант відділу ОбВУА в Шікаґо, сотник Володимир Тимцюрак. Прелеґент зокрема відмітив велику відданість справі та здисциплінованість усього українського населення в часі творення Української Держави на території Галичини, Буковини, Закарпаття і Холмщини в пам'ятних Листопадових днях 1918 р., щоб приспішити акт Соборности з 22. січня 1919 року. Рівнож відмітив особливу швидкість в організації української державної адміністрації. Опісля п. Малюк, з рамени ООЧСУ, виголосив святочну промову для вшанування сл. п. Головного Командира УПА, ген. Тараса Чупринки.

В неділю, 5. листопада б. р., Архиєпископ Української Православної Церкви Генадій, в сослуженні о. прот. Мицика і о. Казарійчука, відправив Богослуження в намірені українського народу в церкві св. Володимира. Високопатріотичну проповідь, присвячену чинові Першого Листопада, виголосив о. прот. Мицик. По богослуженні у вщерть наповненій церкві виголосив своє пастирське слово, присвячене Листопадовим роковинам, Архиєпископ Генадій. Владика закликав до національної єдности та готовости всіх українців до найвищої жертви: як треба, віддати й життя своє за друзів своїх, за Батьківщину, так як це зробили герої з-під Крут, Базару, Першого Листопада, Хусту й героїчної УПА, на чолі з головним командиром — ген. Тарасом Чупринкою. Во тільки з великою вірою в Бога, тільки в сильних об'єднаних когортах дійдемо до великої мети визволення Батьківщини. Відтак Владика в асисті згаданих отців відслужив панахиду за упокій душ всіх борців впавших в боротьбі за Волю України.

Цього ж самого дня, пополудні, заходом Ліґи Українців Американського Походження відбулася святочна академія для широкого загалу українського громадянства міста Шікаґо. Простора заля школи ім. Шопена була виповнена по береги. Святочну промову виголосив п. Василь Мудрий з Ню Йорку. Прелеґент відмітив зокрема, що щойно тепер, з перспективи 32-ох років можемо належно оцінити важливість чину Першого Листопада для соборности й державности України. Листопадовий зрив на ЗУЗ так, як і державно - революційний зрив у Карпатській Україні в 1938-39 рр. — це були необхідні звена в боротьбі української нації за Українську Сусеренну Соборну Державу. Мистецьку частину програми заповнили: чоловічий хор „Сурма" під кермою проф. Мирона Федорова, солістка п. Ліліян Опихана - Іванюкевич, баритон др. Рудавський і відома рецитаторка пані Рома Романюк - Дзюбинська. З браку місця відмітимо тільки, що зокрема рецитація пані Роми Романюк - Дзюбинської „Листопадові Дні" з творів Черкасенка і О. Олеся, у власній компеляції рецитаторки, вповні полонила серця присутніх. Рівнож баритон Рудавський бурхливими оплесками публіки був викликуваний до додаткових виступів.

І пластуни не поминули своїх традиційних святкувань з приводу Першого Листопада. Юнацький курінь ім. сотн. Івана Чмоли влаштував в неділю, 12. листопада б. р. „Пластову листопадову ватру", в якій перша частина призначена була для вшанування державного відродження ЗУЗ, друга — для вшанування бл. п. митрополита Андрея Шептицького, а третя — для споминів про сл .п. пластуна Романа Шухевича. Пластуни влаштували символічну ватру в закритому приміщенні.

Прекрасну святочну доповідь, з йому притаманним молодечим запалом, виголосив ст. пл. Дмитро Пілицький. Дальшу програму заповняв збірний спів пластового брацтва стрілецьких пісень, а зокрема деклямацій новачок і новаків: Олі Романюк, М. Нагорняк, М. Пришляк, І. Прийми та Христі Дячишин, як також пластові вправи під спів „Гей у лузі червона калина..." і виступи хорів. У другій частині найменші —одягнені в національні строї або пластові однострої складали китиці цвітів перед пам'ятником великого Митрополита Андрея. Зокрема зворушливими були виступи: 5-ти літньої Христі Дячишин при її деклямації Богдана Лепкого „І в мене був свій рідний край", при якій вона паде на коліна і підносить свої маленькі благальні рученята до Господа о приверненння нам нашої Батьківщини, а також деклямації 7-ми літньої О. Романюківної вірша Теодора Курпіти „Львів".

У третій частині пл. сен. Ярослав Рак у пластовій гутірці при „Ватрі" поділився з брацтвом своїми споминами про спільне пластування з колишнім завзятим пластуном, недавно впавшим на пості головного команданта УПА - Романом Шухевичем-Тарасом Чупринкою. Надзвичайно зворушуючою була інсценізація поеми Варрави „На перехресті", у виконанні юнаків і юначок під керівництвом кошової пл. сен. Роми Романюк-Дзюбинської.

Всі ці імпрези відбувалися в північній частині міста Шікаґо. В усіх українських церквах міста відслужено панахиди. Як довідуємося, щоб дати змогу взяти участь у Листопадових Річницях і українцям південної частини міста, Відділ ОДВУ підготовляє академію на 19. листопада в Шікаґо-Південь.

Др. П. Стерчо

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

РОЧЕСТЕР, Н. Й.

Листопадове свято

Цього року влаштуванням Листопадового Свята в Рочестері, зайнялась Управа Читальні Просвіти ім. Івана Франка.

Свято відбулося в неділю, дня 5 листопада. Зараз після вечірні в укр. греко-кат. Церкві, отці Волянський і Лонкевич відправили Панахиду за поляглих борців в Листопадовому Зриві. В часі Панахиди почесною стійкою стали дві пластунки, це Марта Блага і Марта Щуровська, також стали на струнко трьох учасників визвольних змагань, це П. Зубрицький, Квасниця і Колодзінський. Потім відбувся у церковній залі концерт.

Присутніх було понад триста осіб. Святочна програма: Живи Україно (М. Гайворонського) виконав Український Національний Хор під мистецькою управою проф. В. Божика; Святочну промову виголосив В. Кольцьо; Вперед (В. Божика) відспівав Укр. Національний Хор; Листопад (Р. Завадовича, віддеклямувала пластунка Марта Блага; „Ой вербо, вербо" (С. Людкевича і „Їхав стрілець" (М. Гайворонського) відспівала сольо Марія Климців, при фортепіяні п. І. Костинюк; „В горах грім гуде", і „Сини України" (Гнатишина) фортепіянове сольо виконала шкільна учениця Леся Саламаха; „Родимий краю" (В. Матюка) і „Зелений гай", сольоспів, А. Парута, при фортепіяні п. Софії Майкович; „Засяло сонце золоте" (І. Недільського) виконав Укр. Національний Хор; Фінал із Запорожця за Дунаєм (Г. Артимовського), виконання Укр. Нац. Хору, солістки М. Климців і А. Парута.

По десять хвилинній перерві Пластове Юнацтво виконало інсценізацію, символізуючу визволення України. Свято закінчено гимном „Ще не вмерла Україна".

Свято було влаштоване для пам'яти, щоб пригадати тим, хто знає про нього, і тим, що взагалі не чули про наші визвольні змагання, про нашу Державність в 1918-1920-х роках. Новістю була інсценізація визволення України, яку виконали старанно пластуни. Велика подяка для наших „Скавт-Майстрів", які не мають приміщення в Українських Нар. Домах і приготовили це в своїх приватних помешканнях.

Точки були старанно виконані, але святочна промова надавалась радше на відчит з дискусіями.

На такі свята було б побажаним запросити американських кореспондентів, щоб вони в місцевій чи позамісцевій пресі згадали, що Україна була самостійною державою, а нарід український проливав кров у боротьбі з наїздниками.

Дальше в часі Панахиди було в почесній сторожі трьох учасників, а в нашій громаді живе понад двадцять ветеранів, учасників визвольних змагань. Їхнім обов'язком було бути і дати примір іншим, та молоді, щоб бачили тих, які воювали за Україну.

Управі читальні Просвіти щира подяка, що взяла на себе обов'язок це свято відсвяткувати, бо в таких умовинах тяжко було підготовити як слід.

Український Національний Хор досі вабив всіх на свята, бо всі пісні виконував по-мистецьки. Щира подяка за труд пану В. Божикові.

Ще одне питання: є кілька тисяч українців в Рочестер, а на такому великому святі не було тисячі? Чому це так шановні Рочестерці? Такі свята, як Листопадовий Зрив і 22 Січень, це не групові, не партійні, тут треба бути всім нам, як один.

С. К.

ВІСТІ З УКРАЇНИ
(Нотатки з совєтської преси)

БАРАНОВСЬКИЙ „ОБОРОНИВ" ПІВНІЧНУ БУКОВИНУ

А. М. Барановський, який заступив Д. Мануїльського, відправленого „до інших важливих завдань", на становищі голови „української делегації" в ООН, при кінці жовтня популяризувався в Лейк Саксес виступом проти „імперіялістичних посягань" західних держав. За звідомленням совєтської преси, бельгійський делегат мав заявити, що північна Буковина до складу ССР була включена насильно. На це Барановський мав відповісти: „На протязі багатьох століть український народ був роз'єднаний політикою іноземних загарбників, які ділили між собою українські землі. Український народ ніколи не визнавав політичних кордонів, які закріпляли це розчленування, і боровся за своє політичне і національне об'єднання..." До того він добавив: „Вікові сподівання українського народу були здійснені, коли всі українські землі об'єдналися в єдиній суверенній українській совєтській державі".

Чого доброго, бельгійці були б відібрали північну Буковину від „української суверенної совєтської держави". Щастя, знайшовся Барановський, який оборонив цілість, непорушність, суверенність.

КИЇВ У „ВЕЛИКІ РОКОВИНИ"

Роковини вибуху большевицької революції це наче совєтський „великдень". Напередодні роковин газети сповіщали: „Радісне піднесення панує в столиці совєтської України. Трудящі готуються зустріти велике свято. На підприємствах, в установах, в учбових закладах, на агітпунктах, в кватирах киян ідуть останні приготування до свята великого жовтня. Велике пожвавлення на вулицях міста..." Все таки, в описі цієї „передсвяточної метушні" газета побоялася брати на совість зайвий гріх вговорювання, наче на вулицях Києва пахло печеною шинкою, бабками, хріном. Цього газета не сказала. Написала натомість про „панно і транспаренти, прапори великих вождів, портрети членів політбюра, керівників братніх компартій і країн народньої демократії, які прикрашали фасади будинків столиці". Це якраз навколо них — портретів і транспарентів — відбувалось таке врочисте передсвяточне гудіння киян...

Як і щорічно, на самі роковини відбулися паради, походи, виступи оркестр на вулицях, промови, віча і невідлучне народнє гуляння при гармошках і балалайках з окликами „Ура товаришу Сталіну".

ШІКАҐО, ІЛЛ.

Ініціятивний Комітет Допомоги Українському Студентству

В неділю, 12. листопада 1950 в Шікаґо відбулися сходини колишніх співробітників КоДУС-а і бувших стипендіятів, які, маючи на увазі важкий стан української студіюючої молоді — з одного, а конечність продовжування студій нашої молоді з точки погляду на потреби власних висококваліфікованих кадрів для здобуття, закріплення і розбудови Української Держави в майбутньому — з другого боку, вирішили доложити й своїх зусиль для уможливлення продовжування студій української молоді. Тому покликано до життя Ініціятивний Комітет Допомоги Українському Студентству в Шікаґо й обрано тимчасове керівництво у такому складі: д-р Роман Залуцький — голова, мгр. Орест де Корчак Городиський — заступник, мгр. Микола Яшко — секретар і пп. Ігор Гуменюк та Ярослав Комаринський — члени.

КоДУС в Шікаґо вже тепер намітив собі перевести збірки і ще до Різдвяних Свят вислати харчеві пачки для студіюючої молоді в Австрії, Німеччині, Франції, Бельгії та Ірляндії.

Учасник

ІЗ ЛИСТОПАДОВИХ СВЯТ НА УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ФОНД

Згідно з постановою УККомітету прибутки із імпрез на Національні Свята треба зложити на Український Народний Фонд в Америці, Кураторія У. Н. Фонду подає до прилюдного відома, що до дня 9. грудня ц. р. відповідні пожертви зложило тільки 12 громад. Список громад та висоту зложених пожертв оце подаємо:

1. **Аллентавн, Па.:** Укр. Православна Церква і Укр. Горожанський Клюб $56.62.
2. **Бостон, Масс.:** Укр. Православна Церква - панах. 60.50.
3. **Асторія, Л.Ай., Н.Й.** 20.00.
4. **Бетлегем, Па.** (Прислав Іван Явний) 35.00.
5. **Лос Анджелес, Кал.** Укр. Православна Церква 50.70.
6. **Ню Гейвен, Конн.:** Відділ УККА 28.80.
7. **Со. Дірфельд, Масс.:** Прислав Марко Рева 61.00.
8. **Стемфорд, Конн.:** Прислав др. В. Палидвор 23.25.
9. **Ютика, Н. Й.:** Прислав Теодор Гринів 48.19.
10. **Ютика, Н. Й.:** Православна церк. громада 54.00.
11. **Вильмингтон, Дел.:** Укр. кат. церква 50.00.
12. **Вильмингтон, Дел.:** Укр. православна церква 60.10.

Кураторія Українського Народного Фонду просить всі громади, що улаштовували Листопадові Свята або в інший спосіб робили з того приводу збірки, щоби відповідні пожертви з тих прибутків прислали чим скоріш, щоби можна оголосити лісту громад та видати загальні підсумки.

Кураторія У. Н. Ф.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮАРК, Н. ДЖ. — Тов. ім. Чорноморська Січ, від. 14, подає до відома, що місячні збори відбудуться в середу, 20. грудня, в год. 8. вечорі, під ч. 508 — 18 Евеню, в Січовім Домі. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи. Рівнож буде вибір уряду на 1951 рік. Члени відділу повинні конечно прибути на ці річні збори. За Уряд: М. Басараб, предс.; М. П. Отрок, секр.

ГРИЦЬ ЗАЗУЛЯ В ОБРАЗКАХ

— Така пізня пора, а ти ще не спиш?
— Не можу заснути, бо совість мене гризе: Донині я ще не заплатив Національний Даток!

Національний Даток складайте:
UKRAINIAN CONGRESS COMMITTEE
P. O. Box 721, Church St. Sta. New York 7, N. Y.

ТАРЗАН, ч. 2495. Не вірив своїм ухам.

Тарзан думав, що Джена не жиє. Отже почувши її голос...

...він думав, що він збожеволів.

Скочивши на ноги, він почав бігти в противнім напрямі. Коли вузький слід скінчився,

Тарзан, хвилево поміщаний на умі, спинався розпучливо вгору, щоб утекти з пропасти, наповненої відгомоном.